

LIBRIS

Alexandru Emil M.

We know
books

Dicționar explicativ școlar

adj. = adjectiv
adv. = adverb
anat. = anatomie, anatomic
ant. = antic, antichitate
ar. = limba arabă
arit. = aritmetică
art. = articulat
astr. = astronomie
biol. = biologie
bot. = botanică
chim. = chimic
dial. = dialect, dialectal
econ. = economie
electr. = electricitate
ec. pol. = economia politică
engl. = limba engleză
ex. = exemplu
expr. = expresie, expresii
f. = feminin
fam. = familiar
fig. = sens figurat
fil. = filosofie
filol. = filologie
fiz. = fizică
fr. = limba franceză
geom. = geometrie
ger. = gerunziu
germ. = limba germană

gr. = limba greacă veche
gram. = gramatică
ind. = indicativ
interj. = interjecție
iron. = ironic
ist. = istorie
it. = limba italiană
invar. = invariabil
jur. = științe juridice
lat. = latina literară
lit. = literatură
loc. adj. = locuțiune adjectivală
loc. adv. = locuțiune adverbială
m. = masculin
magh. = limba maghiară
mat. = matematică
mec. = mecanică
med. = medicină
mit. = mitologie
muz. = muzică
n. = neutru
ngr. = limba neogreacă (greca modernă)
nr. = număr
ort. = ortografie
peior. = peiorativ
pers. = persoană

p. ext. = prin extensiune

pl. = plural

pol. = limba polonă

pop. = popular, populară

pron. = pronume

psih. = psihologie

reg. = regional

rus. = limba rusă

s. = substantiv

sil. = silabă

sg. = singular

sp. = limba spaniolă

suf. = sufix

tc. = limba turcă

ucr. = limba ucraineană

v. = vezi

var. = variantă, variante

vb. = verb

v. slav. = limba veche slavă

LBRIS

A

abandoná (-ez) vb. - a părăsi;
a renunța /fr. *abandonner*/

abanós s. n. - lemn de
culoare neagră, dur și greu,
al unor arbori exotici; eben
/it. *abanoz*/

abâte, (abát) vb. - 1. a se
îndepărta (de la ceva). 2. a
încălca o regulă, o normă
etc. 3. a se năpusti /fr.
abattre/

abces, -e, s. n. - acumulare
de puroi sub piele sau într-
un organ intern /fr. *abces*/

abdicá (abdíc) vb. - 1. a
renunța (la tron). 2. (fig.) a
renunța la ceva /lat.
abdicare/

abdomén, -e, s. n. - pânțece,
burtă /fr., it. *abdomen*/

aberație, -ii, s. f. - 1. abatere
de la normal. 2. absurditate
/fr. *aberation*/

abil, -ă, adj. -1. priceput,
îndemânatic, dibaci. 2.
șmecher /fr. *habile*/

abiótíc, -ă, adj. - fără viață,
neprielnic vieții /fr. *abiotique*/

abis, -uri, s. n. - adâncime
(marină) foarte mare;
prăpastie /fr. *abyse*/

abjéct, -ă, adj. - josnic,
respingător /fr. *abject*/

ablatív, -e, s. n. - caz al
declinării, la unele limbi,
care exprimă despărțirea de

un loc, punctul de plecare,
instrumentul, cauza sau alt
complement circumstanțial
/fr. *acatif*, lat. *ablativus*/

abolí, (-esc) vb. - a anula o
lege, o hotărâre etc., printr-
un act al puterii de stat /fr.
abolir/

abominábil, -ă, adj. -
înfiorător, înspăimântător /fr.
abominable/

abonamént, -e, s. n. -
contract cu plata anticipată,
prin care se obțin în mod
regulat anumite servicii,
publicații etc. /fr.
abonnement/

abordá (-ez) vb. - 1. a începe
studiul sau tratarea unei
probleme, a începe o
discuție etc. 2. (despre
navă) a acostă la țărm /fr.
aborder/

abordábil, -ă, adj. - posibil de
abordat, realizat; accesibil
/fr. *abordable*/

abraziúne, -i, s. f. - tocire a
unui corp prin frecare cu un
corp mai dur /fr. *abrasion*/

abreviá, (-iéz) vb. - a
prescurta (un cuvânt, titlu)
/lat. *abbreviare*/

abrogá, (abróg) vb. - a
suprima o lege sau un
decret printr-o hotărâre a
puterii de stat /lat. *abrogare*/

abrupt, -ă, adj. - 1. cu panta
foarte accentuată,
prăpăstios. 2. (despre stil)
cu o exprimare fără legătură
/fr. *abrupt*/

abrutizá (-ez) vb. - a face să
dispară sau a-și pierde
însușiri specific umane; a
deveni sau a face să devină

accesoriu, -ie, adj., s. n. - (obiect) secundar, anexă /lat. *accessorius*/

accident, -e, s. n. - eveniment neprevăzut soldat cu pagube /fr. *accident*/

accidentă (-ez) vb. - a suferi un accident /din *accident*/

achită (achit) vb. - 1. a declara juridic nevinovăția cuiva. 2. a plăti o datorie 3. a omorî, a ucide /fr. *acquitter*/

achiziție, -ii, s. f. - procurarea unui bun /fr. *acquisition*/

acid, acizi, s. m. - substanță chimică cu gust acru, care înroșește hârtia albastră de turnesol /lat. *acidus* = *acru*/

acclimatiză (-ez) vb. - a (se) adapta, a (se) acomoda, a (se) obișnui cu noi condiții de viață /după germ. *akklimatisieren*/

acné s. f. - boală de piele care constă în apariția de coșuri pe piele /fr. *acné*/

acomodă (-ez) vb. - a se obișnui într-o situație nouă /fr. *accomoder*/

acompaniă (-iez) vb. - 1. a susține o melodie vocal sau instrumental 2. a însoți pe cineva /fr. *accompagner*/

acórd, -uri, s. n. - 1. înțelegere, învoială. 2. convenție, pact. 3. concordanță; armonie /fr. *accord*/

acordă (1) acord, (3) -ez, vb. - 1. a atribui, a înmâna 2. a regla un aparat, un sistem, un instrument muzical /fr. *accorder*/

acostă, (-ez) vb. - 1. (despre nave) a se opri în port, a se apropia și a se lipi de altă navă, de țărm, de chei. 2. a

aborda o persoană necunoscută /fr. *accoster*/

acredită, (-ez) vb. - 1. a împuternici 2. a susține (o idee, o știre) /fr. *accréditer*/

acrobație, -ii, s. f. - 1. exercițiu dificil 2. (fig.) încercare riscantă de ieșire dintr-o situație dificilă /fr. *acrobatie*/

acrostih, -uri, s. n. - poezie în care literele de la începuturile versurilor, citite vertical, alcătuiesc un cuvânt sau o propoziție /cf. fr. *acrostiche*/

act, -e, s. n. - 1. document oficial, legal 2. acțiune, faptă. 3. subdiviziune a piesei de teatru /fr. *acte*/

activ, ă, adj. - care ia parte, participă dovedind interes /fr. *actif*/ 2. s. n. - totalitatea bunurilor materiale aflate la dispoziția unei întreprinderi, asociații etc /fr. *actif*/

actual, -ă, adj. - care există (se petrece) în prezent, de acum, la ordinea zilei (pr. -tu-al) /fr. *actuel*/

acționă (-ez) vb. - 1. a îndeplini o acțiune 2. (mec.) a pune în mișcare, în funcțiune /fr. *actionner*/

acțiune, -i, s. f. - 1. desfășurarea unei activități 2. desfășurarea întâmplărilor 3. (jur.) proces. 4. hârtie de valoare care atestă posesia unei anumite părți din valoarea unei activități /fr. *action*/

acuitate, s. f. - capacitatea de a face distincție între excitații foarte asemănătoare /dupa fr. *acuité*/

aer s. n. - 1. amestec de gaze care alcătuiesc partea inferioară a atmosferei 2. (fig) înfățișare, aspect /lat. *aēr/*

aeraj s. n. - aerisire, introducerea aerului curat într-un spațiu izolat, închis /fr. *aérage/*

aero- - prefix folosit ca element de compunere a cuvintelor cu înțelesul „aer” /fr. *aéro-/*

aerób, -ă, adj. - care nu poate trăi fără oxigenul din aer /fr. *aérobe/*

aerodinamic, -ă, adj. - conceputul astfel încât să întâmpine o rezistență cât mai mică din partea aerului /fr. *aérodynamique/*

aerodinamică s. f. - studiul care se ocupă cu mișcarea aerului, a gazelor și a corpurilor într-un mediu gazos /fr. *aérodynamique/*

aerolit, -ți, s. m. - corp de origine cosmică care cade pe pământ /fr. *aérolithe*; gr. *aer=aer, lithos=piatră/*

aeronautică s.f. - tehnică a construirii și pilotării aeronavelor; știința care se ocupă cu navigația aeriană /fr. *aéronaurique/*

aerosól, -i, s. m. - suspensie în aer sau într-un gaz a unor particule foarte mici dintr-un corp solid sau lichid /fr. *aérosol/*

afectá (-ez) vb. - I.1. a îndurera, a întrista, a mâhni 2. a destina ceva unui scop precis. II.1. a se comporta altfel decât firesc, a se preface /fr. *affecter*; lat. *affectare/*

afectát, -ă, adj. - 1. mâhnit, îndurerat 2. care se arată altfel decât este, prefăcut

afectiv, -ă, adj. - 1. privitor la sentimente 2. care denotă afecțiune pentru cineva /fr. *affectif/*

afecțiune, -i, s. f. - 1. simpatie, dragoste pentru cineva. 2. boală a unui organ /fr. *affection/*

aférént, -ă, adj. - 1. care depinde sau decurge din ceva. 2. care se cuvine sau revine cuiva. /fr. *afférent/*

afiliá (-ez) vb. - a se alătura, înscrie /fr. *affilier/*

afinitáte, -tăți, s. f. -1. potrivire, asemănare, apropiere. 2. proprietate a unor substanțe de a intra ușor în combinații chimice cu altele /fr. *affinité/*

afirmá (afirm) vb. - 1. a declara cu tărie 2. a se face cunoscut prin ceva /fr. *affirmer, lat. affirmare/*

afix, -e, s. n. - nume generic pentru sufixe, prefixe și infixes /fr. *affixe/*

aforísm, -e, s. n. - cugetare concisă, maximă /fr. *aphorisme/*

agasă (-ez) vb. - a enerva, a irita; a plictisi cu insistențele /fr. *agacer/*

agitá (agit) vb. - 1. a (se) mișca repede, a se frământa. 2. a (se) răzvrăti; a (se) revolta /fr. *agiter/*

agitátor, -oáre, -i, -oare, s. m. și f. -dispozitiv de amestec a soluțiilor chimice

aglomerá (-ez) vb. - a se aduna în număr mare; a se îngământădi /fr. *agglomérer/*

albumină, -e, s. f. - proteină macromoleculară termolabilă, solubilă în apă, în acizi, care, prin hidroliză, se descompune în aminoacizi, iar prin încălzire se coagulează /fr. *albumine*/

alcalin, -ă, adj. - care are o reacție bazică, albăstrind hârtia de turnesol și neutralizând acizii /fr. *alcalin*/

alcoól, (1) -i, s. m. (2) -uri, s. n. - 1. produs obținut prin înlocuirea unui atom de hidrogen din molecula unei hidrocarburi cu o grupare hidroxil; lichid incolor, cu miros și gust specific, obținut prin distilarea zahărului fermentat (pr. -col) /fr. *alcool*/

aldehidă, -e, s. f. (chim.) - compus organic obținut prin combinarea alcoolilor cu acizi /fr. *aldéhyde*/

aldin, -ă (pl. -e) adj. și s. f. - caracter tipografic cu conturul mai gros decât cel obișnuit /it. *aldino*/

alegorie, -ii, s. f. - 1. exprimare a unei idei printr-o imagine, printr-un tablou etc. 2. (lit.) figură de stil alcătuită dintr-un șir de metafore, comparații și personificări, care sugerează noțiuni abstracte prin mijloace concrete /gr. *allegoria*=a vorbi altfel/

alelúia - cântec de bucurie folosit la serviciile religioase din Vechiul Testament, expresie care s-a transmis și în cultul bisericii creștine cântându-se la liturghie înainte de citirea

Evangeliei și la sfârșitul imnului „Heruvimilor” /din cuvântul ebraic *aleluia*=laudați pe Domnul/

alergie, -ii, s. f. - stare de boală provocată de creșterea sensibilității organismului la administrarea unor medicamente, alimente etc. /fr. *allergie*/

alfabetizare s. f. - acțiunea de învățare a scrisului și cititului

algébră s. f. - ramură a matematicii având ca obiect studiul operațiilor algebrice (aplicate asupra numerelor sau a simbolurilor literale ce substituie numerele), rezolvarea ecuațiilor și a sistemelor de ecuații, calculul de matrice, teoria structurilor s.a. /lat. *algebra*/

aliá (-ez) vb. - 1. a (se) uni cu un anumit scop. 2. a topi împreună diferite metale, rezultând un aliaj /fr. *allier*/

aliánță, -e, s. f. - 1. relație de asociere între state, stabilită pe baza unui tratat 2. colaborare stabilită între două grupuri sau mai multe grupuri sociale, în vederea realizării unui scop comun /fr. *alliance*/

alibí, -uri, s. n. - probă prin care se dovedește în fața justiției ca în momentul săvârșirii faptei incriminate, persoana acuzată se afla în altă parte /lat. *alibi* = în altă parte/

aliená (-ez) vb. - a înstrăina, a transmite cuiva un drept sau un lucru prin vânzare, cedare etc. /fr. *aliéner*; lat. *alienare*=a vinde/

amortizor, -oare, s. n. - dispozitiv care reduce socurile, vibrațiile, zgomotul produs de un motor, etc. /cf. *fr. amortisseur*/

ampenaj, -e, s. n. - dispozitiv pentru schimbarea și stabilizarea direcției unui avion /*fr. empenage*/

ampér, -i, s. n. - unitate de măsură pentru intensitatea curentului electric /*fr. ampère*/

ampermétru, s. n. - aparat pentru măsurarea intensității curentului electric /*fr. ampèremètre*/

amplasá, (-ez) vb. - a așeza, a fixa ceva într-un anumit loc /*fr. placer*/

amplificá, vb. - a (se) mări, a (se) lărgi, a (se) dezvolta, a intensifica /*lat. amplificare*/

amplitúdine, -i, s.f. - 1. distanța dintre punctele cele mai îndepărtate atinse de un corp care oscilează. 2. (fig.) întindere, amploare /*fr. amplitude*/

amplóare, s. f. - întindere, dezvoltare, extindere /*fr. ampleur*/

âmplu, -ă, adj. - larg, întins, spațios, important /*fr. ample*/

ampréntă, -e, s. f. - 1. urmă lăsată de un obiect prin presare pe o suprafață netedă. 2. (fig.) consecință /*fr. empreinte*/

amputá, (-ez) vb. - a tăia, pe cale chirurgicală, un membru sau o parte a unui membru al corpului; (fig.) a elimina, a scurta în mod abuziv o parte dintr-un text /*fr. amputer*/

amulétă, -e, s. f. - mic obiect păstrat cu credința că aduce noroc, mascotă, talisman /*fr. amulette*/

amuzá, vb. - a (se) distra, a (se) înveseli /*fr. amuser*/

anabolísm, s. n. - totalitatea proceselor de producere, în organisme vii, a substanțelor necesare vieții; asimilație /*fr. anabolisme*/

anacónda, -e, s. f. - șarpe mare, neveninos, care trăiește în mlaștinile și fluviile din America Centrală și de Sud /*fr. anaconda*/

anacronísm, -e, s. n. - greșeală care constă în plasarea unor evenimente în altă epocă decât cea în care s-au petrecut.

anaerób, -ă, adj. - capabil să trăiască fără oxigen liber molecular /*fr. anaérobie*/

anafóră, -e, s. f. - procedeu stilistic care constă în repetarea unuiu sau a mai multor cuvinte la începutul mai multor propoziții succesive /*lat. anaphora*/

anagrámă, -e, s. f. - schimbarea ordinei literelor într-un cuvânt pentru a obține alt cuvânt (ex. car, arc, rac) /*fr. anagramme*/

anále, s. f. pi. - 1. scriere cu caracter istoric care înregistrează anual evenimentele 2. publicație științifică anuală /*lat. annales*/

analfabét, -ă, -ți, -te, s. m. și f. - persoană care nu știe să scrie și să citească /*fr. analphabète*/